GAZETA KRAKOWSKA

Nro. 32.

W ŚRODĘ DNIA 20. KWIETNIA 1808.

Z Wiednia d. 13. Kwietnia.

W niedzielę d. 10 Nayiaśnieysi Cesarstwo Jchmość znaydowali się, wraz z familiią, przy assystencyi całego dworu o godzinie 11 przed południem w zamkowym kościele na święceniu palmy i passyi. Po nabożeństwie nadworny Radca Kłobusicki, rządca Fiumy i całego Węgierskiego nadbrzeża wykonał przed J. C. K. Mcią przysięgę wierności, iako aktualny tayny radca.

D. 8 b. m. tuteysza C. K. wschodnia akademiia miała szczęście złożyć Nayiaśnieyszey Cesarzowey Jmci swe naypokornieysze życzenia. Jeden z uczniów akademii wyłuszczył te życzenia w Tureckim ięzyku. Nayiaśnieysza Cesarzowa Jmć przyiąć raczyła łaskawie podaną Jey w Arabskim, Perskim i Niemieckim ięzyku mowę i zapewnić oraz, iż wspomniony instytut może bydź pewny Jey opieki, byle tylko iego uczniowie szli za pięknym przykładem, który im tyle znakomitych mężów z tey akademii wyszłych podaie, i nie zaprzestali utrzymywać tego instytutu ugruntowaney chwały.

D. 4 Kwietnia Nayiaśnieysi Cesarstwo Jchmość, wraz z Arcy Xciem Karolem i Xciem Albertem Sasko Cieszyńskim raczyli obecnością swoią zaszczycić otworzony na ulicy Prater malarsko mechanicznych figur teatr i ten łaskawie pochwalić. Teatr ten założony przez P. Palmagani i iego familiią iest prawdziwie godnym widzenia, i dowodzi na nowo co może dokazać sztuka, połączona z talentem i pracą.

J. C. K. Mość raczył Kassiera przy bywszey C. K. funduszu edukacyynego kassie, a potem na prowincyonalną niższey Austryi zamienioney, Józefa Kupka, na dowód swoiego nayłaskawszego ukontentowania z dotychczasowych iego usług wynieść do godności C. K. radcy z uwolnieniem od taxy.

Zawiadowcy pocztowemu, Janowi Högler w Salzburgu, raczył J. C. K. Mość, przez wzgląd na iego czynność w urządzeniu tamteyszych poczt, udzielić nayłaskawiey tytuł C. K. radcy.

Z Wenecyi d. 24. Marca.

Mieszkaiący tu tymczasowy ienaralny Konsul Francuzki, P. Robert, otrzymał wczoray od C. K. Francuzkiego Kommissarza na Jońskich wyspach, P. Bessieres, list, w którym mu donosi, iż połączona Roszefortska Tulońska eskadra, składaiąca się oprocz 10

liniiowych okrętow z wielu fregat, kutrow, &c. zawinęła d. 2 t. m. szczęśliwie do Korfu i położyła koniec dotychczasowemu zamknięciu tego portu przez Anglikow. Nieprzyiacielskie okręty uciekły śpieszno za iey się pokazaniem. W kilka dni potem wypłynęła rzeczona eskadra na dalsze przedsięwzięcia.

Z prywatnego listu z Tawastehus d. 10. Marca.

Przy nader śpiesznem postępowaniu woysk Rossyyskich w Finlandyi, tyle nastręcza się okoliczności, iż potrzebaby kilku dni do ich opisania. Przestanę więc na opisaniu tego, co się w bliskości mnie dzieie, i na doniesieniu w treści o chwalebnych czynach dwoch kolomn.

Gdy mowię w pobliskości mnie, rozumie się niedaleko głowney kwatery; a kto zna Hrabiego Buxhewdena, wie dobrze, iż ten nigdy za linią, rzadko w środku, lecz zawsze prawie na czele kolomny znayduie się, zaledwo przednią strażą zasłoniony.

D. 1 Marca wyszliśmy z Borgo; d. 2go stanęliśmy przed Helsingfors, gdzie nieprzyiaciel zasłoniony fortyfikacyami Sweaborgu uszykował się. Nie mogąc iednak sięgać swoiemi działami do wąwozow, ktoremi szliśmy, i widząc rozwiiaiące się co raz bardziey wychodzące na wzgórki nasze kolomny, domyślaiąc się nadto, iż całe iego woysko nie potrafiłoby się w ciasney twierdzy pomieścić, cofnął się zatem za miasto, i tu waleczni nasi kozacy byliby zupełne nad nim odnieśli zwycięztwo, gdyby po części nie były im działa z Sweaborgu na przeszkodzie. Gdy Szwedzi ciągnęli przez miasto, podzieliła się przednia straż, złożona z kozakow, huzarow, dragonow i strzelcow, na dwie części i zabiegała im dalekiemi drogami около miasta, dla odcięcia im drogi do Abo, przez co cała ta kolomna za połączeniem się naszych woysk byłaby wyciętą lub w niewolą zabraną. Jedney części udało się nadeyść na czas, ale druga musiała niedaleko Sweaborgu przechodzić, i zatrzymana była przez tamteysze działa; powyższa atoli była zasłaba porazić całą kolomnę Szwedzką; uderzyła iednak tak mocno na iey tylną straż, iż zabrała 300 jeńcow i 5 dział naładowanych.

Osadziliśmy miasto, i poczynione zaraz zostały rozporządzenia do ścigania nieprzyiaciela; w mieście zastaliśmy znaczne zapasy żywności, ammunicyi i 20 dział. Głowna kwatera znaydowała się zawsze przy lewey kolomnie; nieprzyiaciel zawsze był ścigany, a środek, który szedł do Tawastehus, musiał bydź zmacniony, gdyż dowiedzieliśmy się, że tam znaydowało się przeszło 8000 Szwedow. W mieście nie pozostało więc i przeciw twierdzy o 3 wiorsty leżącey, w którey stało do 7000 ludzi, iak 2 bataliony. Szczęściem, że się ciemno zrobiło, gdy woyska i głowna kwatera musiały w rożne strony miasto opuścić; mieszkańcy nie mogli przeto przy mnogich rozporządzeniach i zatrudnieniu sobą rozeznać mundurow, bo inaczey byliby pozuali, iż w wieczor i w nocy te same woyska wychodziły iedną, a wchodziły drugą bramą i ogrzawszy się na kwaterach innem ustępowały mieysca.

Winni iesteśmy iedynie niespracowaney czynności naszego wodza, iż tey nocy, lubośmy w cale nie spali, nie byli wszelako napastowanemi. Mieszkańcy przyięli nas tu, rownie iako wszędzie, iako przyiacioł; staliśmy w domu Jeneralnego rządcy Finlandyi, Hrabiego Klingspora, który teraz dowodzi Szwedzkim woyskiem. Zastaliśmy tak dobry obiad, iak gdyby od nas był zamowiony.

Głowna kwatera zmocniona środkiem wyruszyła ztąd d. 3 Marca, i przybyła dnia tego ieszcze do Helsing, d. 4 do Tusby, d. 5 do Heswinge, a d. 6 do Hausjeroi.

Z Peterzburga d. 19. Marca.

Ukaz Imperatorski zawiera w sobie:

"Zważywszy, iż teraz wypada często dawać podwody iadącym tak do Finlandyi, iako i ztamtąd, dla ulżenia więc mieszkańcom tamteyszych okolic, maiąc wzgląd na ich ubostwo, nakazuiemy, aby na całey główney drodze z Peterzburga do Aberfors, to iest w guberniach Peterzburskiey i Finlandzkiey, płacono po dwie kopiyki więcey od zwyczayney płacy od podwodow, a na pierwszey stacyi od stolicy po 3 kopiyki.,,

P. Łabenski mianowany został jeneralnym Rossyyskim konsulem w Paryżu.

Przybył tu nadzwyczayny Pruski poseł i pełnomocny minister, Baron Schladen.

Z Sztokolmu d. 20 Marca.

Podług rapportu Jenerał Hrabiego Klingspor, zaszła d. 28 Lutego przy Ockerös w Finlandyi potyczka, w którey woyska nasze wiele okazały odwagi.

Pod d. 9 Marca donosi tenże zgłowney kwatery Akas Tayola, 4 mile od Tawastehus, że d 7 wyruszyło woysko z swych stanowisk i udało się dwiema kolomnami do Osterbotten, dla oparcia się tak z urządzonem tam pospolitem ruszeniem, iako też z Sawolaxką brygadą dalszemu nieprzyiaciela wtargnieniu, który z przemagaiącemi siłami do wielu wszedł okolic.

Wszystkie do użycia działa i zapasy żywności odesłane zostały z Tawastehus do Osterboten.

D 4 Marca Major, Baron Stackelberg, posłany został do Rossyyskiego jenerała z otwartemi listami do wielu żon officerskich, które znayduią się w zaiętych przez woyska Rossyyskie okolicach. Jenerał przyrzekł starać się o odesłanie tych listow. Głowna Rossyyska kwatera znaydowała się w Roskis, gdzie bardzo wiele znaydowało się zgromadzonych jenerałow. Dywizyą tamteyszą dowodził Xżę Bagration, a pod nim Jenerał Müller.

Podług doniesienia Naczelnika brygady, Hrabiego Kronstedt, z Haukinwuorie między St. Michael i Plenimaki, pod d. 3 Marca, wszedł nieprzyiaciel 4 kolomnami do Sawolax i zgromadził znaczne siły w Christina, dla uderzenia na St. Michael. Hrabia Kronstedt widział się przeto bydź przymuszonym do opuszczenia swoiego stanowiska, gdyż łatwo byłby mu nieprzyiaciel mogł zaskoczyć drogę.

Pod d. 10 Marca Jenerał Hrabia Klingspor donosi zgłowney kwatery Lauko, że woysko nasze cofa się ciągle nie będąc od nieprzyiaciela napastowane. Magazyn z Tamersfors został wywieziony.

Z Kopenhagi d. 29. Marca.

Ostrzeżono korsarskie nasze okręty, iż w okolicach Bornholm pokazało się kilka nieprzyiacielskich woiennych okrętow.

Po wielkim Bełcie, krążą ciągle, podług ostatnich doniesień nieprzyiacielskie okręty, z których ieden bryg schwytał kupiecki okręt.

Dziś po południu otwarte są pokoie u J. K. Mci dla dam i mężczyn.

Przeznaczona składka prywatna w nadgrodę dla tego, ktoryby na wyspie Zelandyi kopalnią węgli odkrył, wynosi iuż 980 talarow i pomnoży się ieszcze znacznie.

Gdy bywszy Duński poseł przy dworze Sztokolskim do Helsingborga przybył, doniosł o tem dowodzcy w Kronburgu, po

)2(

czem wysłano z Helsingeru 3 baty, dla przewiezienia go z iego orszakiem na brzeg Duński. O godzinie 6 w wieczor przybył rzeczony Minister w towarzystwie dwoch officerow od gwardyi Szwedzkiey do Helsingeru, którzy mu z Sztokolmu za straż służyli. Aże iuż za poźno było odsełać ich nazad, zanocowali tam więc, iednak pod strażą, a nazaiutrz odpłynęli. Poseł nasz przybył tu iuż z swoią małżonką; w drodze przez Szwecyą miał przydaną sobie, oprocz powyższych 2 officerow, straż z 50 żołnierzy.

Rossyyski poseł w Sztokolmie znaydował się przy wyieździe naszego ministra ieszcze pod aresztem.

Przeznaczony na magazyn Panny Maryi w Helsingerze kościoł powrocony iest z Królewskiego rozkazu służbie Bożey.

Względem straty nieprzyiaciela w potyczce z liniiowym naszem okrętem Xżę Chrystyan, która bezwątpienia musiała bydź wielka, gdyż cofnęły się zaraz, zapewne dla naprawy iego okręty, nie mamy ieszcze wiadomości. Mowią, że ieden iego okręt wraz z naszem spalony został. Przy wchodzeniu Anglikow na pokład liniiowego okrętu naszego miała bydź rzeź straszne. Porucznik morski Dodt wysłany iuż został do Gothenburga z propozycyą wymiany jeńcow. Kapitan Jessen potykał się iuż był w roku 1801 w zachodnich Indyach z 3 fregatami i one do ucieczki przymusił.

Wczoray z puszczone z warsztatu zostały dwa okręty.

O wyszłey Szwedzkiey eskadrze, przy której znaydować się ma 11 starych bardzo liniiowych okrętow, nie słychać nic daley.

Duński ieden marynarz, który uwolniony w Anglii został, i w tych dniach tu przybył, powiada, iż przy iego odieździe mowiono powszechnie w Londynie o wielkiey wyprawie na Baltyckie morze. Inny przybyły z Anglii Duńczyk zapewnia, iż zaczęła się tam okazywać nadzwyczayna drogość żywności.

W krotce oczekiwany tu iest z Kiel Hrabia Bernstorff, dyrektor wydziału spraw zagranicznych, wraz z zagranicznemi ministrami, którzy tam dotąd bawili.

Z Paryża d. 28 Marca.

Monitor umieścił pod artykułem z Kale d. 20 Marca, co następuie:

" Wczoray o godzinie 3 z rana przybył tu Angielski okręt pod banderą pokoiową. Kommissarz morski udał się do portu i zapytał się dowodzcy Angielskiego okrętu, czyli nie wie iż tu żaden okręt pod banderą nawet pokoiową nie może bydź w puszczony, na co ten odpowiedział, iż przywiozł Pruskiego Ministra, Barona Jakobi. Ponieważ domyslano się, że ten minister przed 15 Marca przybędzie, zatem do tego tylko czasu miano rozkaz do przyięcia go. Rzeczony okręt przymuszony był udać się do Morlaix. „

Marszałek Bessieres wyiechał ztąd do Baiony.

Angielska eskadra przed portem Lizbońskiem obchodziła d. 3 b. m. przybycie bywszego Xcia Regenta Portugalii do Rio Janeiro po 30 dniowey żegludze oświeceniem okrętów i z dział wystrzałami.

Cesarz rozkazał na ostatniey radzie, iż należące do rządu 21 części kanału południowego sprzedane bydź maią kompaniom za 15 millionów frankow w 1500 akcyach, każda po 10,000 fr. kanały Loing i Orleański za 18 millionow, St. Quentin za 12 millionow. a środkowy za 6 millionow, i że te 51 millionow użyte bydź maią do ukończenia kanału Napo-

leona', łączącego Ren z Sommą, kanału Bourgogne, łączącego Saonę z Paryżem i kanału północnego, łączącego Skaldę z Renem. Kanały te maią bydź z naywiększym pośpiechem robione, i ile znaydzie się ubogich ludzi maią bydź do nich użytemi, ponieważ przez powyższe środki będzie podostatkiem pieniędzy. Przeszło połowa akcyy kanału południowego iest iuż zamowiona. Wolą iest Cesarza, ażeby iak skoro kanał Napoleona, kanał Bourgogne i kanał półnecny ukonczone zostaną, sprzedane zostały, a 50 do 60 millionów za ich sprzedarz użyte były na wyrznięcie 3 nowych kanałów. Takież systema ma bydź względem bagnisk zachowane. J. C. K. Mość rozkazał, aby część ziemi, która do rządu należy, gdy przez osuszenie bagnisk przy Roszefort i Cotentin, zdatną do uprawy zostanie, była sprzedana, a wzięte za nią pieniądze obrocone na osuszenie innych bagnisk. Łatwo wystawic sobie można, ile kray przez użycie tak wielkich środkow zyska.

Xżę Sal n', adjutant W. Xcia Bergskiego, przeiechał d. 6 Marca przez Jrun.

Jenerała Caulincourt przeznaczaią na Xcia Wincencyi.

W rękodzielni Gebelina robią teraz portrety Cesarza i Cesarzowey podług obrazow Dawida.

J. C. K. Mość podpisał kontrakt małżeński między Panną Oudinot, corką Jenerała tegoż nazwiska i Jenerałem Pajot.

Nowa giełda w Paryżu będzie podobno naywiększa i naypiękniey sza w całey Europie. Budowa iey ma bydź w 3 lub 4 latach ukończona.

Z wyspy Jeu piszą pod d. 5 Marca: — "Wczoray o godzinie 5 wieczorem uczuliśmy na całey wyspie mocne trzęsienie ziemi, które trwało 14 sekund. Wszyscy mieszkańcy pouciekali z domow, boiąc się aby przywalonemi nie zostali. Dwie wielkie nadbrzeżne skały obaliły się w morze. Po trzęsieniu pokazały się dwa źrodła słodkiey wody, których pierwey nie widziano.,,

Zapewniaią, iż posągi w pałacu Borghesow w Rzymie inż są upakowane i do Paryża będą odesłane.

Z Toloza w Hiszpanii piszą, iż podług listow z Bajony, oczekuią tam wkrotce Nayiaśnieyszego Cesarza. Wybrano iuż 4 deputowanych z tey prowincyi dla oddania J. C. K. Mci hołdu. Wielki Xżę Jmc Bergski oczekiwany był d. 24 Marca w Madrycie.

J. C. K. Mość polował ostatniego piątku na ielenie w Wersalu. Wielka liczba mieszkańcow pospieszyła tam dla widzenia Monarchy. W przeciągu 3 godzin odmienił Cesarz 6 razy konie. Rozpuszczono pogłoskę, że Cesarz chory. "Dla czegoż (wyraża dziennik Paryzki) znayduią się ieszcze ludzie, ktorzy trwożą publiczność. J. C. K. Mość nie cieszył się nigdy lepszem zdrowiem iak teraz.,,

Teheran czyli Tahira, wyraża dziennik Paryzki, które stało się od pół wieku stolicą Persyi, wystawia raczey rys, aniżeli aktualne miasto. Jest nowo budowane i nie ma nad 15,000 mieszkańcow. Domy są z ziemi iak w całey Persyi budowane; pałac Królewski iest wielki i wspaniały.

Jenerał Berthier, który iest teraz rządzcą siedmiu wysp, stawia ie w iak naylepszym stanie obrony. Francuzka eskadra pod Admirałem Gantheaume, przybyła, podług gazety Ankońskiey do Korfu, a inna Francuzka eskadra znaydowała się w wodach Tarentu-

Z Madrytu d. 19. Marca.
(Z Monitora.)

Od 4 dni zachodzą u nas zdarzenia, które wstrząsnęły tronem naszych Monarchow. Od 6 miesięcy wszystkie umysły były w poruszeniu. Jedni obwiniali Xcia pokoiu, iż w porozumieniu się z Królową chce zgubić Następcę tronu, Xcia Asturyi; drudzy, że Xżę Asturyi znayduie się na czele partyi, chcąc oyca swego z tronu złożyć. Uroczyste naradzania, osądzenie wielu osob na wygnanie i i inne publiczne czyny nie uspokoiły umysłow, owszem ie bardziey roziątrzyły. Woyska Francuzkie stały o 40 mil Francuzkich od stolicy nad rzeką Ebro; biegali ieden za drugim goniec, ale nic nie można się było dowiedzieć. Woyska nasze zostały z Portugalii odwołane, i szybkim krokiem dążyły do stolicy. Dwor zdawał się bydź podzielony i nie mieć żadnego planu: co iednego dnia rozkazał, to drugiego odwołał.

W takim rzeczy stanie rozeszła się d. 15 pogłoska, że Król, który bawił w Aranjuez, wyiedzie do Sewillii; że to postanowione na wielkiey radzie zostało; lecz że podzielone były zdania, Królowa i Xżę Pokoiu chcieli odiechac, a Xżę Asturyi i iego bracia chcieli pozostać. W krótce dowiedziano się, że woyska, stoiące w Madrycie, odebrały rozkaz do wyruszenia. Wszystkie umysły były niespokoyne; odezwa Królewska, która d. 16 ogłoszona została, uspokoiła ie cokolwiek.

D. 17 Hiszpańskie gwardye udały się stąd do Aranjuez, i nie pozostały tu iak tylko dwa regimenta Szwaycarskie. Te nie były od dawna od ludu lubione. Na tę wiadomość udał się lud do Aranjuez. Hiszpanie, mowiono do żołnierzy, opuścicież oyczyznę? Dopomożecież do ucieczki Monarsze, który lud swoy poświęca, i osady nasze w zamieszanie wprawi? Także mało okażemy ducha publicznego iak mieszkańcy Lizbony? Wielu ministrow, którzy przeciwili się wyiazdowi Króla, rozesłali okólniki po pobliskich wsiach, uwiadomiaiąc ie co się działo i o niebezpieczeństwie oyczyzny. D. 18 chłopi udali się kupami do Aranjuez. Na drodze do Sewillii rozstawione były stoyki, wiele woyska zgromadziło się w temże mieście, a rzeczy Królewskie były w wszystkich pokoiach upakowane. Noc z 17 na 18 była burzliwa. Pałac Xcia Pokoiu strzegły iego gwardye, które miały swoie hasło. Gwardye zamku miały osobne hasło. O godzinie 4 z rana lud udał się kupą do pałacu Xcia Pokoiu, lecz odparty został przez iego gwardye. Królewska gwardya połączyła się z ludem i uderzyła na gwardyą Xcia. Drzwi zostały wyłamane, sprzęty porąbane i apartamenta zniszczone. Xżna Pokoiu wybiegła na wschody, i zaprowadzono ią z wszelkiemi na iey urodzenie i dostoyność względami do pałacu Królewskiego. Xżę Pokoiu zniknął. Don Diego de Godoy, brat iego, dowodzący gwardyą Królewską, aresztowany został przez własne gwardye. Król i Królowa nie spali noc całą.

Ambassador Francuzki, P. Beauharnois, przybył o godzinie 5 z rana do Aranjuez i udał się do Nayiaśnieyszych Królestwa.

D. 18 była w Madrycie i w Aranjuez ogłoszona odezwa Królewska, przez którą Xżę Pokoju pozbawiony został wszystkich urzędow, i Król sam obiął dowodztwo nad swoim woyskiem. Na tę wiadomość lud Madrycki udał się kupą do pałacu Xcia Pokoiu i innych ministrow. Potłukł wszystkie sprzęty i okna. Nikt nie przeciwił się zdrożnościom; kapitan jenerał utracił przytomność. Regimenta Szwaycarskie stały spokoynie w

swoich koszarach.

Z Aranjuez d. 21 Marca. — Od 16 do 21 Madryt i Aranjuez były widowiskiem zaburzeń ludu, pod czas których domy Xcia Pokoiu, Ministra skarbowego Soler, Dyrektora rachunkowego Espuycosa, innych ministrow i krewnych Xcia Pokoiu, złupione, a sprzęty ich na publicznym placu spalone zostały.

Xżę Pokoiu aresztowany został na poddaszu swoiego pałacu, gdzie ukrywał się przez 36 godzin.

Gdy zaburzenie co raz bardziey się wzmagało, oświadczył Król d. 19 iż składa koronę i oddaie ią Xciu Asturyi.

Głowna kwatera W. Xcia Bergskiego była w Aranda, d. 19 w Somosierra, d. 20 w Brutrago, a d. 21 w Alkewande. Miał przy sobie korpusy Marszałka Moncey i Jenerała Dupont. Przybycie iego do Madrytu zdawało się bydź od wszystkich pożądane. Massa ludu Madryckiego zachowała się spokoynie, i zdrożności popełnione tylko były, iak się w podobnych zdarzeniach dziać zwykło, przez pewną liczbę osob.

Oto są pisma, które dotąd ogłoszone zostały:

Odezwa Królewska.

Kochani Poddani! Szlachetne wasze poruszenia w teraźnieyszych okolicznościach przekonywaią mnie na nowo o dobroci waszego serca. Kochaiąc was iako oyciec, śpieszę się pocieszyć was w zatrwożeniu waszym. Bądźcie spokoynemi! Wiedzcie, iż woysko drogiego moiego Sprzymierzyńca, Cesarza Francuzow, z uczuciami pokoiu i przyiaźni przechodzi przez moie państwa; idzie one do tych mieysc, które są wylądowaniem nieprzyiaciela zagrożone. Połączenie korpusu moiey gwardyi nie zmierza ani do obrony moiey osoby, ani do towarzyszenia mi w podróży, o którey was złechętni przestraszyli. Otoczony niewzruszoną rzetelnością drogich moich poddanych, którey mi oczewiste dali dowody, czegoż mogłbym się obawić? A gdyby tego zbieg okoliczności wymagał, mogłżebym wątpić o sile, serc waszych? Lecz nie! Ludy moie nie zobaczą tey konieczności. Hiszpanie uspokoycie się. Zachowuycie się iak dotąd z woyskami Sprzymierzyńca waszego Króla, a w krótce zobaczycie przywrocony pokoy w sercach waszych, a ia kosztować będę spokoyności na łonie familii, którą mnie Niebo obdarzyło i miłość mi przychylną czyni. — W Aranjuez d. 16 Marca 1808.

Zrzeczenie się tronu. — Wyrok Krolewski.

Gdy słabość moiego zdrowia nie pozwala mi trudnić się dłużey ważnym ciężarem rządzenia moim krolestwem, i gdy dla przywrocenia moiego zdrowia potrzebuie, abym prywatne życie prowadził w umiarkowańszym klimacie, przeto postanowiłem po rozważnem zastanowieniu się złożyć koronę na rzecz moiego kochanego syna, Xcia Asturyi. Jest zatem Królewską moią wolą, ażeby iako Król i naturalny Pan wszystkich moich królestw i samowładności był uznany, i słuchany; i ażeby zaś Królewski ten wyrok wolnego moiego i samowolnego wyrzeczenia się tronu dokładnie i przyzwoicie był wykonany, masz go udzielić radzie i wszystkie do których należy. — W Aranjuez d. 19 Marca 1808.

Ja Król podpisuię.

— Do Don Pedro Cervallos.

Edykt w imieniu nowego Króla, Ferdynanda VII.

Don Arias Antonio Mor i Vellarde, tymczasowy rządca Rady. — Król Pan nasz, Ferdynand VII, doniosł mi przez rożne ode-

brane właśnie rozkazy, że J. K. Mość postanowił skonfiskować wszystkie dobra, rzeczy, akcye i prawa, gdziekolwiek znaydować się mogą, Don Emanuela Godoy (Xcia Pokoiu); że J. K. Mość przedsięwziął potrzebne środki do zabrania rzeczonych dobr; że J. K. Mość postanowił także przybydź wkrotce do stolicy i ogłosić się Królem kazać; lecz chce pierwey, aby lud Madrycki, który tyle iest przywiązany do iego osoby, dał dowody spokoyności, zapewniając przy tem, iż przeciw Don Emanuelowi Godoy, względem iego dobr i dochodow, które więcey do niego nie należą, wydane są potrzebne rozkazy; że J. K. Mość myśli wynadgrodzić szkody, które kochani iego poddani w iego sprawie ponieśli; że nakoniec użyie wszystkich środków do zapewnienia ich szczęścia. J. K. Mość doniosł mi oraz, iż pułkownikiem gwardyy Hiszpańskich mianował Xcia Jnfantado i oraz powierzył mu prezydencyą rady Kastyliyskiey. Król, Pan moy, chce, ażeby osoby, które ścigane są lub wygnanę zostały z powodu odkrytey w St. Laurent sprawy, powrociły do iego boku. Ażeby ninieysze pismo wszystkim wiadome było i wierny lud Madrycki przekonał się, iże J. K. Mość trudni się iego dobrem i szczęściem, rozkazał mu myśli swoie udzielić, czemu czyni się ninieyszem zadosyć. W Madrycie d. 20 Marca 1808.

Pod. *Don Arias Mor.*

Odezwa rady do publikum Madryckiego.

Nic nie powinno przerywać publiczney spokoyności w szczęśliwey chwili wstąpienia na tron Króla Ferdynanda VII. Wy wierni poddani! daliście wcześnie dowody J. K. Mci waszey przychylności i miłości; nie wątpiycież więc o przywiązaniu do was J. K. Mci i o iego życzeniach przyłożenia się czynnie do szczęścia ludu Madryckiego. Lecz dla uskutecznienia wysokich zamiarow J. K. Mci, potrzeba koniecznie, aby publiczny porządek nie był przerwany; pochlebia sobie zatem rada, iż wszyscy mieszkańcy wiernego tego miasta powrocą do swych domow, zachowaią się spokoynie, i tym sposobem dadzą J. K. Mci w pierwszey chwili panowania naywiększy dowod szczerego swoiego przywiązania i wierności.

Podp. *Munoz de Torres.*

Dnia 24 Marca (z Monitora.)

Dziś rano wszedł W. Xżę Bergski na czele Francuzkiego woyska do naszego miasta. Radość widzieć się dała na wszystkich twarzach i Francuzi z naywiększym ukontentowaniem przyięternj zostali. Przedziwna woysk postawa i piękność kieryssierow sprawiły powszechne podziwienie.

W. Xżę wysiadł do domu admiralicyi. Rządca miasta, grandowie Hiszpańscy i offi-cerowie załogi byli mu przedstawieni, których z naywiększą przyymował grzecznością. Jazda i dywizya piechoty stanęły w mieście, a iedna dywizya stoi pod namiotami na wzgorkach.

Korpus Jenerała Dupont stoi w Segowia i w Eskuriel. Spokoyność przywrocona zupełnie w Madrycie została i pewnemi iesteśmy, iż więcey nie będzie naruszona.

Z Kassel d. 29. Marca.

Na mocy wyroku Królewskiego będzie w Kassel założona szkoła woyskowa z 50 uczniow złożona. Uczniowie powinni mieć naymniey 14, a naywięcey lat 17.

Nowy nasz rząd przy wielu ważnych zatrudnieniach nie spuszcza także z oka umieiętności i instrukcyi. Do wielu prefektow wydane iuż zostały rozkazy i instrukcye względem szkoł. Jeneralny dyrektor nauk iest ustawicznie zatrudniony urządzeniem szkoł głownych.

DODATEK

DO Nro 32

GAZETY KRAKOWSKIEY

W Srodę Dnia 20. Kwietnia 1808.

Z Oporto d. 5. Marca.

Stoiące tu Hiszpańskie woyska odebrały rozkaz bycia w gotowości do drogi; mowią, że ie Francuzkie woyska zastąpią.

Gońcy biegaią często do Oporto i z tego miasta. Wczoray przybiegł tu Major, który w półczwarta dnia odprawił z Madrytu podroż, a dziś rano przybiegł inny goniec, po którego nadeyściu wyprawiono dwoch gońcow iednego do Madrytu, drugiego do Lizbony.

Pomimo powiększoney konsumpcyi przez obce woyska, nie mamy iednak drogości, co przypisać należy obfitem przeszłego roku urodzaiem.

Od dwoch miesięcy starano się w Madrycie i Lizbonie o pozwolenie wywozu na neutralnych okrętach krajowych płodow, iako to wina i owocow, które, nadeszło nakoniec d. 27 p. m. i zaraz wysłano wiele takowych płodow na 16 okrętach, które tu z towarami przyszły.

Z Nowegoiorku d. 30 Stycznia.

List z Wasingtonu pod d. 23 donosi, iż kongres w liczbie 90 członkow naradzał się nad wyborem nowego prezydenta stanow zieduoczonych. P. Madisson miał za sobą 83 głosow na prezydenta; P. Monroe 3 i tyleż P. Clinton. Na wiceprezydenta miał iednak P. Clinton wszystkie za sobą głosy.

P. Willcenson, który oskarżył Pułkownik Burr o spisek, iest teraz sam pociągniony do sądu, iakoby był agentem rządu Hiszpańskiego.

W wszystkich naszych portach czynione są naywiększe przygotowania do woyny.

Poseł Angielski, P. Rose, żądał, aby przed rozpoczęciem układow cofniono włożone embargo na Angielskie okręty; lecz prezydent z gniewem odrzucił iego propozycyą. Woyna z Angliią zdaie się bydź nieodzowną.

Z Utrechtu d. 2. Kwietnia.

Ciału prawodawczemu podany został przez Królewskie poselstwo tego roczny rachunek. Wydatki wynoszą 80 millionow, a przychody 50 millionow. Brakuiące 30 mill. maią bydź przez postanowioną przez ciało prawodawcze pożyczkę po 7 od sta zastąpione. " Właściwie (wyrazy poselstwa) nie brakuie iak 24 mill. lecz lepiey iest, że będą 30 mill. przysposobione, ażebyśmy więcey łożyć mogli na uzbroianie morskie. Nadto potrzeba utrzymywać w dobrym stanie eskadry

Texelską i Mozy, które przyłożyć się powinny do przy spieszenia powszechnego pokoiu. Z ukontentowaniem donosiemy, iż Francya obowiązała się uroczyście, że powrocone nam zostaną nasze osady, a mianowicie Guiana.,,

W nocy na 29 Marca aresztowanemi zostali w Maaslandsluies PP. Boiffier, Bency i 4 inne osoby, którzy odpłynąć chcieli do Anglii. Odesłanemi są do Hagi razem z rzeczami, które z sobą uwieść chcieli.

Z Rotterdamu i innych miast Hollenderskich udało się wiele Duńskich maytkow do Flesingi. Zamyślaią niemi dwa linjiowe okręty osadzić.

Regiment 3ci strzelcow powrocił z północnych Niemiec do Züphten i Doesburga.

Z Norembergi d. 31. Marca.

Listy z Ratyzbony donoszą: Rossyyski Minister, P. Klüpfelt, wyiechał już także z naszego miasta. Tak więc nasze miasto coraz bardziey robi się pustem.

D. 28 b. m. przybyło do Wirzburga 200 Rossyyskich jeńcow, którzy po wyzdrowieniu powracaią z Francyi do oyczyzny.

Z północnego teatru woyny dowiaduiemy się, że woyska Szwedzkie cofaią się ciągle w Finlandyi. Król Szwedzki zakazał pod karą śmierci wszelkiey kommunikacyi z Danią.

Od brzegow niższey Elby d. 24. Marca.

Załoga Hamburska składa się teraz z 8 i 9 Hollenderskiego liniiowego regimentu; dwa inne regimenta udały się do Stralsundu.

Wszystkie Hiszpańskie woyska poszły do Kopenhagi; 1100 chorych ludzi pozostało tylko w szpitalach Hamburskich.

Otworzony w temże mieście został dla Francyi werbunek maytkow, do którego wiele zaciąga się nietylko maytkow, ale i kapitanow, gdyż w czasie ustałey żeglugi nie maią czego się chwycić.

W Hanowerskim kraiu oprocz dostawionych już 1300 koni dla jazdy Francuzkiey, ma ieszcze bydź 400 dostawionych, które iednak z wybraney kontrybucyi będą zapłacone.

Z Chersonu d. 1. Marca.

W wszystkich Rossyyskich portach Krymskich i nad czarnem morzem leżących, uzbraiane są woienne okręty, dla bombardowania miast i portow Tureckich, w przypadku, ieżeliby pokoy do skutku nie przyszedł, czego iednak spodziewać się nie należy, gdyż Porta nakłania się do pewnych ustąpień.

Z Monachium d. 26. Marca.

Nadzwyczayny Wirtemberski poseł, W. koniuszy, Baron Görlitz, mieć będzie w tych dniach uroczystą audyencyą u J. K. Mci i prosic o rękę Królewney Karoliny dla Królewicza następcy tronu Wirtemberskiego. Od 4 tygodni biegali ustawiczne gońcy z Paryża do Wiednia i Konstantynopola przez naszę miasto; lecz od 8 dni żaden nie przebiegł. W woysku Bawarskim puszczaią żołnierzy na urlop do 6 Sierpnia, skąd wnoszą, że iuż nic z naszego woyska nie poydzie do Dalmacyi.

CENA ZBOŻ

Na targu w Krakowie d. 18 i 19 Kwietn: 1808.

Korzec Pszenicy	zł. pol.	52	do	58
— Zyta		52	—	56.
— Jęczmienia		41	—	48.
— Owsa		22	—	28.
— Grochu		72	—	76
— Kaszy iaglaney		92	—	100.

W Wiedniu d. 6 Kwietnia.

Meca wynosząca pół korca naszego:

— Pszenicy	zł. pol.	24	do	30
— Zyta		16	—	19
— Jęczmienia		16	—	18
— Owsa		13	—	15

DONIESIENIA.

Z dnia 12 na 13 Kwietnia okradziono W. Jmć Xiędza Antoniego Byſtrzonowskiego pod Baranami w rynku; gdy wyiechał wyłupano zamków 11, zabrano: miednicę owalną srebrną z kubkiem wyzłacanym, tacę kwadratową na nożkach srebrną, koszyk srebrny drutową matową robotą, sprzęcaki owalne srebrne, drusalaczek drutowy srebrny, wszyſtko proby 13 Wiedeńskiey roboty, tabakierkę złotą podługowatą matowaną, z buſtem na wierzchu, tabakierkę czarną złotem wewnątrz wykładaną, pierścień brylantami obsadzony w środku Turkus, pierścień w białey oprawie z Hyacyntem, pugilares duży Karlzbadzki z sztuccem srebrnym w środku, sztucałkę przedniego batyſtu, koszul cienkich 15, z znakami A. B. i bez znaku, pończoch iedwabnych par 20. pończoch nicianych par 40, chuſtek muślinowych rożnych 8, chuſtek do nosa 20, szlafmic białych 18, płutna cienkiego sztuka 1, grubszego pół sztuki, ręcznikow 4, prześcieradeł 4, poszewek 6, chuſtek Oſtendyyskich 4, półpończoszek par 24, chuſtek czarnych 3, frakow z sukna przedniego granatowego i nakrapianego 2, z sznurkami 2, suknie długie Xięże z Rzymskiey materyi, kamizelek czarnych sztuk 5, płaszcz popielaty, spodni nowych 4, tercynelowych 2, rękawiczek par 5, bursztynowy munsztuk, kluczow rożnego gatunku 8, laskę trzcinową, kamieni rznięte sztuk 12, rewers Kaźmierza Byſtrzonowskiego na 500 ryń. w pieniądzach gotowych miedzią 30 ryń. w bankocetlach poiedyńczych i podwoynych 70 ryń. w ſiodmakach i rożney monecie 24 ryń. Wynalazcy złodzieia oſiaruie skradziony 100 zł. ryń. nadgrody.

W Cyrkule Zamoyskim, w Państwie Ordynacyi Zamoyskiey w kluczu Niedzieliskim ieſt ſtado owiec do sprzedania, to ieſt 600 macior kotnych, 190 macior iarek, 190 skopków iarych, 75 trykaczow. Ogółem sztuk 1055 — Owce są w gatunku wydoskonalonym, młode, zdrowe i iak naylepiey utrzymane. Właściciel życzy sobie razem to ſtado sprzedać, a zapewnie może, że życzący sobie zaprowadzić dobrego gatunku, rzadko do nabycia podobnych owiec iak te są znaleść potrafi.

Z ſtrony Jurysdykcyi Dominikalney Zwierzynieckiey, wszyſtkim i każdemu w szczególności komu o tem wiedzieć należy wiadomo ſię czyni: Iż na inſtancyą Wysokiego C. K. Sądu Szlacheckiego Krakowskiego ddto 30 Grudnia r. p. tuteyszemu Sądowi podaną, dom tu w Zwierzyńcu pod Nrm. konskrypcyonalnym 293 sytuowany, dotąd przez prawem przekonanego Pana Tomasza Przyborowskiego poſiadany, na satysfakcyą summy 120 dukatow w złocie z prowizyami od dnia 7 Liſtopada 1799 po 5/100 przysądzonemi przez Jacka Litwińskiego wygraney, dnia 30 miesiąca Kwietnia r. b. w kancellaryi tuteyszey Jurysdykcyi przy klasztorze Zwierzynieckim sytuowaney o godzinie 9 ranney przez publiczną licytacyą sprzedany zoſtanie. Cena tego domu sądownie otaxowanego w kwocie 332 zł. ryń. 58 kr. uſtanowiona. Kondycye zaś akt licytacyi obeymuiące są naſtępuiące:

1) Chęć licytowania maiący 10tą część ceny iako Vadium potem w cenę maiące bydź przyięte, dla bezpieczeńſtwa aktu licytacyi złożyć ma.

2) Kredytor licytacyi tey publiczney przytomny za okazaniem swego długu hypoteki na tym domu zapisaney 10tey części szacunku uſtanowionego odpowiadaiącey, od złożenia Vadij wolnym zoſtanie.

3) Kupuiący po skończonym, a potem approbowanym licytacyi akcie, summę wylicytowaną całą w przeciągu 14 dni, od tegoż aktu rachować się maiących, do depozytu sądowego teyże Jurysdykcyi złożyć tym pewniey powinien, gdyż inaczey wiedzieć ma, iż nowa licytacya na własne iego koszta wypisanaby zoſtała.

4) W przypadku, gdyby prawem przekonywaiący kupicielem zoſtał, a summa zalicytowana iego ewinkowaną pretensyą przeniosła, na ow czas względnie zbywaiącey kwoty do reguły w punkcie powyższym 3cim uſtanowioney ſtosowac ſię powinien.

5) Wszyscy zaś chęć kupienia maiący wiedzieć maią, iż obowiązek od przyszłego gospodarza odrabiania dwoch dni powab, a od mieszkańcow tegoż domu po iednym dniu powab rok rocznie, tudzież płacenia Dominio Zwierzynieckiemu czynszu ziemnego rocznego naprzod in recognitionem Dominij w kwocie 21 zł. pol. ieſt od dawna uſtanowiony. Subsi-

dij Charitativi zł. pol. 6 rocznie. Szynkow żadnych prowadzenie, ani browarem robienie nie iest wolne. Z resztą nowy nabywca stosowac się ma do inwentarza półwsianom Zwierzynieckim służącego.

6) Po zakończonym licytacyi akcie i po dopełnionych w punkcie 3, 4 i 5 kondycyach, dekret dziedzictwa wspomnionego domu kupicielowi wydany będzie.

7) Wierzyciele zaś osobne hypoteki maiący napominaią się, aby nie czekaiąc osobnych przypozwań, na tym terminie pretensye swoie likwidowali, gdyż inaczey z działu ceny z sprzedarzy wynikłey, żaden więcey wzgląd na nich miany nie będzie.

Maszewski.

Z Jurysdykcyi Dominikalney Zwierzynieckiey dnia 26. Marca 1808 roku.

Rodowski.

Przez Magistrat Miasta Zatora ninieyszym publicznym Edyktem wiadomo się czyni, iż od magistratu tuteyszego pozwolono zostało, ażeby na maiątku ruchomym i nieruchomym w miasteczku Zatorze cyrkule Myślenickim znayduiącym się, Starozakonnego Effrayma Szarafa własnym, stosownie do iego żądania, zbieg wierzycieli ogłoszonym został. — Przeto wszyscy, którzy iakyweś pretensye do massy rzeczonego Effrayma Szarfa miec sobie twierdzą, z takowemi aż do dnia 30 Kwietnia b. r. tu zgłaszali się i klassę, w iakiey umieszczeni bydź chcą, dostatecznie udowodnili, ile że po upłynionym tym terminie więcey słuchanemi nie będą, i od massy ninieyszey, gdyby takowa od zgłaszaiących się kredytorow rozebraną została, kredytorowie niezgłaszaiący się, wyłączonemi zostaną, a co się massie od nich należy, nie uważaiąc na ich prawo nadgrody, własności, lub hipoteki, gdyby im się iakie należało, oddać będą musieli. Tudzież dzień 12 Maia b. r. wyznacza się, w którym kredytorowie lub do potwierdzenia z urzędu ustanowionego Wincentego Kwiatkowskiego do massy kuratora, lub do ustanowienia innego i deputacyi, tu w magistracie stawic się maią.

Z Rady Magistratu Zatorskiego dnia 30 Marca 1808.

Car. Jecicki Proconsul.
Kawecki Syndyk.
Gas. Krzystkiewicz Ass.
Franciszek Gregorski Ass.

Przez Magistrat Król. i wolnego Miasta Sandomierza, każdemu komu o tym wiedziec będzie należało czyni się wiadomo, iż na żądanie sukcessorow Antonilli z Piskorskich Fabiańskiey kamienica w rynku miasta Sandomierza pod Nrm popisowym 36 sytuowana przez publiczną licytacyą w kancellaryi ratuszney Sandomierskiey na dniu 28 Kwietnia 1808 o godzinie 9 ranney pod następuiącemi kondycyami sprzedana będzie.

1) Ze pretium fisci teyże kamienicy w kwocie 375 zł. ryń. ustanowione, od którego licytacya rozpoczętą będzie, a zatym

2) Kupienia chęć maiący 20 częśc iako vadium dla bezpieczeństwa, kommissyi tę licytacyą expedyuiącey złożyć obowiązanym, bez którego do licytacyi dopuszczonym nie będzie.

3) że naywięcey daiący kupiciel ofiarowaną przez siebie ilość w dniach 14 od dnia intymowania mu akt licytacyi potwierdzaiącego dekretu rachować się mianych sukcessorom wspomnionym; szostą zaś część tegoż licyti pretium Rochowi Saniewskiemu opiekonowi małoletnich Konteckich zapłacić będzie obowiązanym.

4) Ze gdyby kupiciel kondycyi licytacyi, osobliwie zaś w wypłacaniu licyty pretium uchybił, tedy na iego koszt i niebezpieczeństwo nowa licytacya pod utratą złożonego vadium wypisana i nadto on do wynadgrodzenia wszelkich szkod pociągniętym zostanie. —— Wreszcie wierzyciele prawo zastawu na tey kamienicy maiący, oraz upominaią się, ażeby nie czekaiąc osobnych przypozwań z pretensyami swemi przed lub w czasie samego aktu licytacyi zgłaszaii się, inaczey tylko pozostała reszta funduszu dla nich stanowic będzie.

Pogorzelski.
Blumenthal.
Rogoski.
Ant. Siciński.

Z Rady Magistratu Królewskiego *i wolnego Miasta Sandomierza.*
dnia 18 *Marca* 1808 *roku.*

J. de Polański Pro.